

تمدن ایران

(معماری ماد)

۹۴/۱۲/۱۰

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) - آموزشکده دخترانه سما

تمدن های ایران

تمدن عیلام (ایلام)

✓ تمدن ماد

تمدن هخامنشی

تمدن اشکانیان

تمدن ساسانی

تمدن ماد

پایتخت هگمتانه (هکاتانا، اکباتان) در نزدیکی همدان امروزه
معماری:

الف) صخره ای: کاربری آرامگاهی یا فضاهاى مورد نیاز مانند مسکونی
ب) معمولی

تپه هاى باستانی:

قدیمی ترین اثر معماری این دوره تپه سلیک کاشان، نوشیجان تپه (مرکز
لرستان، غرب تپه باباجانى)، تپه باباجانى (مرکز لرستان)، گودین تپه
(نزدیک کنگاور)

دژ هاى خارخار، کیشه سو

معماری ماد

نما با ستون های آزاد

فخریکاه (فقره قا)

نزدیک مهاباد

فرهاد و شیرین نزدیک

کرمانشاه

دکان داود در سرپل ذهاب

کور و کچ (پسر و دختر) در

سورداشی سلیمانیه عراق

دو طرف نمای ورودی با نیم

ستون

مقبره قیزقاپان در سلیمانیه

عراق

داو دختر در فهادان فارس

آخور رستم نزدیک تخت

جمشید

بناهای آرامگاهی

معماری ماد

مقابر شامل بخشهای زیر هستند:

الف- دهلیز یا مدخل ورودی

ب- یک یا دو اتاق

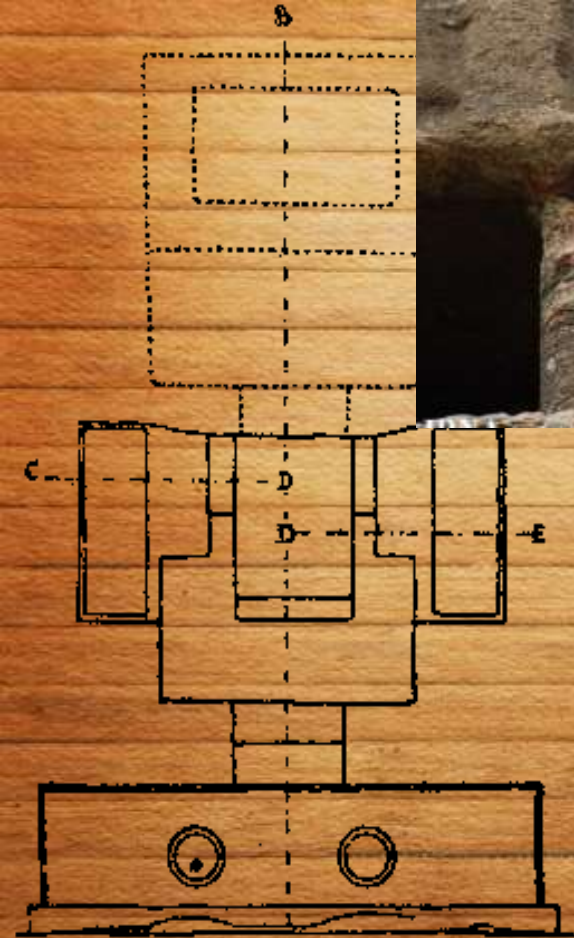
خصوصیات:

- دو اتاق روی هم.... آرامگاه فرهاد و شیرین
- اتاق ها کنار هم که بوسیله ستون ها از یکدیگر جدا می شوند.... آرامگاه فخریکاه
- تاقچه هایی برای نذری و هدایا در جداره آرامگاه... دکان داود
- استفاده از نقش برجسته

معماری ماد

خصوصیات ستون های مقابر صخره ای:

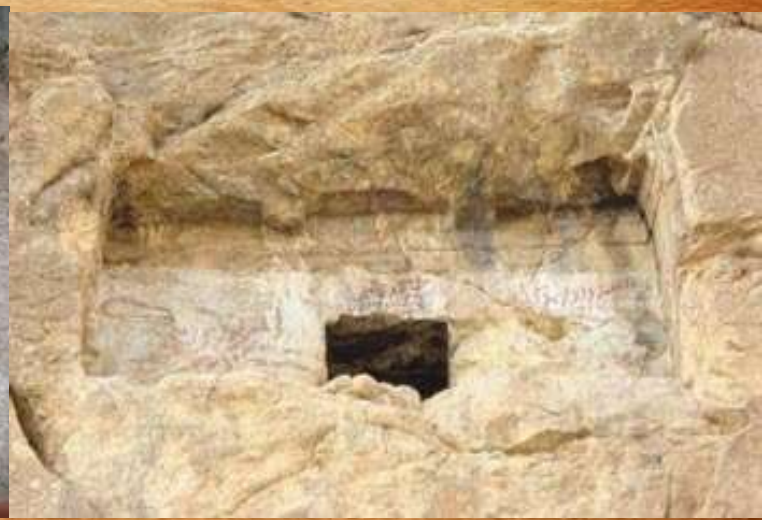
- مقطع دایره و مستقل از دیوار
- گاهی به صورت نیم ستون به دیوار می چسبد
- پایه به صورت بشقاب مدور و وارونه
- گاهی در ززیر بشقاب پایه مربعی
- گاهی یه نوار کوچک پایه و زیر بشقابی مربع را جدا می کند
- سرستون های لوحه های مربعی و یا برگ خرمای چهارپر

گوردخمه دو طبقه در بند صحنه -

شیرین و فرهاد

گوردخمه دو طبقه دربند صحنه - شیرین و فرهاد

پایه به صورت بشقاب مدور و وارونه

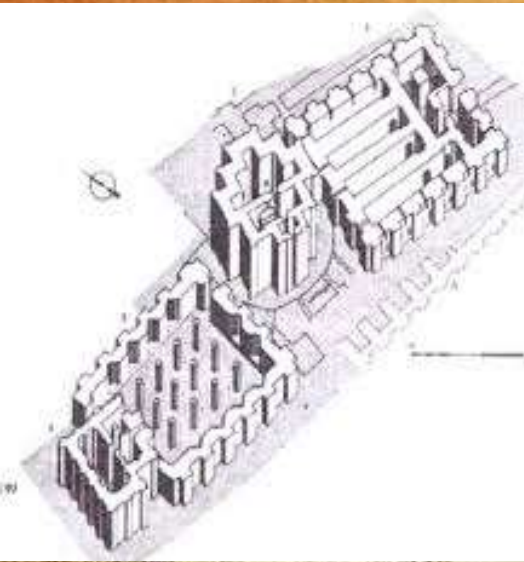

گوردخمه‌های ساده که فاقد ستون یا نیم‌ستون بوده و عمدتاً در منطقه کردستان یافت شده‌اند. گوردخمه سکاوند (پانزده کیلومتری هرسین کرمانشاه)، گوردخمه دیره (قریه دیره سرپل ذهاب) و گوردخمه سرخ‌ده (۱۹ کیلومتری گوردخمه سکاوند) از این جمله‌اند.

گوردخمه سکاوند (پانزده کیلومتری
هرسین کرمانشاه)

معماری نوشیجان تپه

مکان: ملایر، لرستان

اولین مراسم آتش در فضای بسته
بناها متشکل از:

بنای قدیمی جبهه غربی، تالار ستون دار آپادانا، تالار
مرکزی یا معبد مرکزی، اتاق ها و انبارها، تونل، حصار دژ
نوشیجان

تالار ستوندار این بنا بعدها در معماری هخامنشی به عنوان
اصلی ترین پلان مشخصه معماری کاخ ها مورد استفاده قرار
گرفته است.

معماری نوشیجان تپه

اهمیت آثار معماری تپه نوشیجان:

- به کارگیری مصالح بوم آورد
- استفاده از قوس های نیم بیضی
- ایجاد یک مجموعه منسجم و زیبای مورد استفاده در زمان هخامنشی.

ویژگی معماری مادها

- ✓ ایجاد ساختمان ها بر روی سکوه های مصنوعی
- ✓ به کار گیری مصالح محلی به نحو مطلوب
- ✓ استفاده از تجارب و تکنیک های ملل و اقوام پیش از خود
- ✓ تالارهای ستوندار مادی الگویی برای معماری هخامنشی
- ✓ مقابر صخره ای مادی نیز پیشینه ای برای معماری مقابر صخره ای دوره هخامنشی
- ✓ مادها معماریشان ملهم از افکار و اعتقادات مذهبی است. مقابر صخره ای این مسئله را به روشنی نشان می دهند.